

Vad ska vi göra under hösten?

26 september

Margareta Bergman - Hyllad vävkonstnär i USA

Margareta Bergman från Rörön är den enda kvinnan som lyfts fram och fått en plats bland männen i Storsjöbygdens "Snillerike". Margareta emigrerade till USA 1901, och har här blivit en erkänd och omtalad konstväverska – "Dean of Northwest Weavers".

Theresa Trebon från USA berättar om Margaretas liv och gärning.

OBS! Föredraget hålls på engelska.

Medverkande: Theresa Trebon, Seattle

3 oktober

Bolagslakej eller frihetsrörelse?

Vid möten i Bräcke och Östersund i januari 1923 grundades den på sin tid omstridda blockadbrytarföreningen "Arbetets Frihet". Organisationen, som hade tusentals medlemmar och egen ombudsman, påverkade under 15 år skogsarbetet i Norrland och engagerade sig också inom andra branscher. Arbetets Frihet upplöstes först år 2000. Peter Frändén, tidigare rektor på Wargentinskolan, som genom unika omständigheter har kunnat tillgå organisationens arkiv, berättar om de speciella omständigheter som låg bakom och om Arbetets

Medverkande: Peter Frändén, Frihets förunderliga historia. Östersund

10 oktober

Dassets osynliga skatt

Arkeolog Amanda Jönsson berättar mer om vad som kan uppenbara sig i marken när man minst anar det. Under ett rutinuppdrag visade sig något som får anses vara unikt på många sätt...

Medverkande: Amanda Jönsson, Jamtli

17 oktober

Bonde med veranda - om storbönders byggande i Östjämmland

Byggnadsantikvarie Olof Edin, Jamtli berättar mer om Schweizerarkitekturen

— om ett byggnadsskick och levnadssätt bland storbönder i Östjämmland runt år 1900.

Medverkande: Olof Edin, Jamtli

Favorit i repris

24 oktober

Polarfararen från Jämtland

När Samuel August Duse, som var officer på Norrlands Artilleriregemente 1895-1917, i en annons såg att Otto Nordenskiöld sökte deltagare till sin Antarktisexpedition betraktade han det som en intressant möjlighet. Han ansåg att "få pröfva mina krafter och dessutom åtminstone för en tid slippa ifrån hvardagslivets dödande enformighet i en liten garnisonsstad". Det som stundade är kanske det mest dramatiska äventyr någon svensk klarat sig igenom med livet i behåll. Berättelsen om S.A. Duses äventyr handlar om lika delar frisk pionjäranda, dålig planering och förmågan att överleva på minimala resurser. En spännande berättelse utlovas med intressanta kopplingar till Östersund och Storsjöbygden

Medverkande: Kjell Lundberg, Frösön

7 november

Unge Aksel Lindström mötte i Alaska okänd poet från Dvärsätt

I guldgrävarstaden Nome fick 24-åriga Aksel en kamrat och ett stöd i 40 år äldre alaskaveteranen Gus Aspen. Om detta och annat läser och berättar Berit och Torsten Jonsson.

Medverkande: Berit och Torsten Jonsson, Ås

Gus Aspen

14 november

Nedstörtar utför et berg, af mäst 120 alnars högd och gjør et af de större fall i Riket

Medverkande: Carita Rösler, Landsarkivet

Vattnet och de mäktiga forsarna har alltid varit en viktig del av naturresurserna i Jämtlands län. De höga fallhöjderna och stora älvarna har gynnat kraftnäringarna och lett till att vi idag har ett 60-tal större vattenkraftverk i Jämtland-Härjedalen, de flesta utmed Indalsälven, Ljungan och Ljusnan. Kraftverken och regleringarna av vattendragen har på många sätt haft inverkan på bygder, landskap, och djurliv. Carita Rösler från Landsarkivet berättar om kraftnäringen och spåren den avsatt runt omkring oss och i arkiven.

21 november

Från svedjefinnars pörten till övergivna byar

När Jämtland blev svenskt kom en första småskalig invandringsvåg av svedjefinnar. Från mitten av 1700-talet och drygt hundra år framåt pågick en omfattande kolonisation av ödemarkerna framförallt i norra Jämtland. Vi berättar om denna process och visar exempel på handlingar som berättar om dessa nybyggesbyar och levnadsvillkoren där.

Medverkande: Mats Göransson, Landsarkivet

28 november

Perman och Fåfängan

Johan Törnsten och Samuel Perman har båda fått ge namn till gator i Östersund, men vilka var dessa personer egentligen? Fåfängan, Kopparslagaren och Traktören är namn på kvarter och säger en del om vad som hänt i området! Jim Hedlund och Eva Tegnhed berättar om hur händelser, personer och verksamheter i staden än i dag kan avläsas genom gatu- och kvartersnamn.

Medverkande: Eva Tegnhed, Föreningsarkivet & Jim Hedlund, Landsarkivet

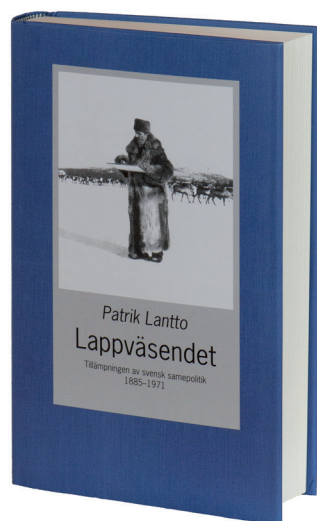

5 december

Lappväsendet och svensk samepolitik

År 1885 utnämndes kronolänsmannen Adolf Suwe till lappfogde i Jämtland. Han blev därmed den första lappfogden i Sverige. Det var tänkt som en tillfällig åtgärd för att komma tillrätta med konflikter mellan bofasta och renskötare, men blev i själva verket det första steget mot bildandet av en ny myndighet, lappväsendet. Den fick ansvar för samefrågor och skulle existera ända fram till 1971. Den första lappfogden kom att få sällskap av kollegor i Västerbotten och Norrbotten, och genom inrättandet av underställda tjänster kom lappväsendet alltmer att få en fast struktur. Det är denna myndighet som Patrik Lantto har undersökt i sin bok Lappväsendet, vilken han kommer att berätta om i sin presentation.

Medverkande: Patrik Lantto, professor i historia, Umeå universitet

Biljetter delas ut i Jamtlis reception med start klockan 11.45

Insläpp till Rentzhogsalen sker klockan 12.45

De som inte får plats, kan följa föredraget genom digital överföring till Jamtli, Festinrummet, gamla museibyggningen.

Fritt inträde. Ingen förhandsanmälan krävs

Fotografierna tillhör Landsarkivet, Föreningsarkivet, Jamtli eller föredragshallarna

Vill du få nya upplevelser och intryck, roas för stunden eller lära för livet?

Då är **After Work** något för dig!

Landsarkivet, Föreningsarkivet och Jamtli fortsätter den lyckade verksamheten. Vi möts varje torsdag för ca en timmes föredrag, visning, föreläsning etc.

Landsarkivet i Östersund

Arkivvägen 1, Östersund

tfn 010-476 89 00

hemsida: www.riksarkivet.se/ostersund

Föreningsarkivet i Jämtlands län

Arkivvägen 1, Östersund

tfn 063-77 64 20, hemsida: www.faj.se

Jamtli

Museiplan, Östersund

tfn 063-15 01 27, hemsida: www.jamtli.com

Riksarkivet

Landsarkivet i Östersund

Med reservation för ändringar

After Work
Hösten 2013